

GALLERI VERA

TANTE VIVI fange nr. 24127 Ravensbrück

GRETE REFSUM

13. april – 12. mai 2013

Galleri Vera, Elleveien 13, 1200 m syd for Drøbak torv,
tirsdag-søndag 13-17, samt etter avtale (ring 900 88 246), www.gallerivera.no

// til minne om min dadda i takknemlighet for hennes mot og kjærlighet

Tante Vivi var min farmors søster. Hun var 56 år og arbeidsledig da jeg ble født i 1953, åtte år etter slutten av annen verdenskrig. Min mor ansatte henne for å passe meg. Tante Vivi var ikke som de andre voksne. Hun var anderledes, stille og mild. Av mor fikk jeg vite at hun hadde vært i tysk fangenskap under krigen. Det hvilte en uhygge over hennes historie. Selv tiet hun om den. Jeg oppfanget anekdoter fra krigen og hentydninger til hva som hadde skjedd. Men det ble ingen sammenhengende fortelling. Fortiden ble fortiet.

Da jeg var 56 år gammel ble jeg bestemor. I møtet med den nyfødte kom plutselig minnet om tante Vivi opp. Hva hadde hun opplevd som gjorde at hun gav meg den omsorgen hun gjorde? Dette spørsmålet ble starten på kunstprosjektet Tante Vivi.

I tre år har jeg arbeidet med å finne frem til en fortelling, fordøye innholdet i den og overføre innsiktene til kunstneriske uttrykk som jeg kan leve med, vise frem og dele.

Høsten 1942 skjulte tante Vivi jødiske flyktninger i sin leilighet på Majorstuen. Sommeren 1943 ble hun arrestert. I registeret over fanger på Grini museum er hun oppført som nummer 12014. Forseelsen hun ble fengslet for var propaganda mot arbeidstjenesten. Oppholdet varte fra 8. juli til 6. oktober 1943. Samme dag reiste hun med transporten til Tyskland, som endte nord for Berlin i Fürstenberg og kvinneleiren Ravensbrück. Som fange nr. 24127 overlevet hun 22 måneder, takket være sine norske medfanger, Røde kors og pakker fra Norge. Hun ble hentet av de hvite bussene 7. april 1945 og bragt til Sverige.

Etter krigen var tante Vivi ikke i stand til å gå tilbake til arbeidslivet. Men hun fungerte som min dadda og gode fe i seks år. I sine siste leveår tilbragte hun mye av tiden i Drøbak. Her hadde hun det godt. Våren 2013 er det 70 år siden hun ble tatt til fange, og det er spesielt hyggelig å minnes hennes innsats nettopp i Drøbak.